

เทศน์เช้า วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

วันนี้วันพระ วันพระวันโกน เห็นไหม เป็นวันที่เราสำนึกตัว มีวันพระวันโกน วันโยมก็มี วันโยมมีทุกวัน แต่วันพระวันโกน วันโกนคือวันเตรียมตัว วันพระคือวันทำบุญกุศล ถ้าทำบุญกุศล คนเรามันมีสติ มันไม่ลืมตัว แต่ถ้าลืมตัว ถ้าคำว่า “บุญกุศล” เราใกล้ใจ

วัฒนธรรมประเพณีเป็นอาหารหล่อเลี้ยงหัวใจนะ ปัจจัยเครื่องอาศัย เรื่องโลก เรื่องร่างกาย มันใช้วัตถุ แต่วัฒนธรรมประเพณีหล่อเลี้ยงหัวใจ แต่ถ้าคนที่มีความรู้ ใจมีความสุข ใจมีความสงบร่มเย็น อันนั้นถึงเป็นสังฆธรรม

ถ้าสังฆธรรมมันอยู่กับเรา มันแสวงหาได้ที่เรา แต่ส่วนใหญ่เขาพูดกันอย่างนี้ แล้วเขาก็หาหันแต่ภายนอก หากันแต่โลกธรรม ๘ มีสรรเสริญนิินทา มีลาภเสื่อมลาภ มียศเสื่อมยศ แต่เวลาพูด พูดธรรมะกันนะ แต่โลกธรรม ๘ มันมีมา ธรรมะเก่าแก่ ธรรมะมีอยู่โดยดั้งเดิม เราแสวงหากันอย่างนั้น เห็นไหม

เราเกิดมาพบพระพุทธศาสนา เราก็อยากเกิดมาพบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่เวลาเราเกิดมาในสมัยปัจจุบันนี้ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นเป็นบูรพาอาจารย์ ได้สร้างครูบาอาจารย์เรามา เราก็อยากจะได้เป็นลูกศิษย์ของหลวงปู่มั่น ยากจะได้พบหลวงปู่มั่น แต่ไม่ได้พบ เพราะเราเกิดกันไม่ทัน

ในปัจจุบันนี้ คุณสิ ร่มโพธิ์พึ่งล่วงไป ร่มโพธิ์ร่มไทรของเรา เห็นไหม ทอดจากข้อวัตรปฏิบัติมา ประเพณีวัฒนธรรมได้ถ่ายทอดมาจากหลวงปู่มั่น เราก็อได้เป็นลูกศิษย์ลูกหา เราได้ประสบ เราได้พบเห็น เราได้สัมผัส สัมผัสกับความจริง

แต่ต่อไปนี่ ต่อไปนี้เราจะได้สัมผัสแต่ทางวิชาการ เราได้สัมผัสทางตำรา โดยจดจารึกไว้ เป็นคำสั่งสอนของท่าน เป็นคำชี้แจงของท่าน แล้วถ้าผู้ใดปฏิบัติตามโดยรูปแบบ ปฏิบัติตามโดย สัจจะความจริง ถ้าสัจจะความจริงนะ

หลวงตาท่านพูดเอง เวลาหลวงปู่มันท่านเสียแล้วนะ ท่านนั่งร้องไห้อยู่ที่ปลายเท้า จนถึงที่สุดแล้วเขาสะกิดออกไปบิณฑบาต พอบิณฑบาต จันเสร็จแล้วท่านก็เข้าป่า ไปเดินจงกรมอยู่ใน ป่า ขึ้นไปบนภูพาน นานๆ ทีก็ลงมากราบศพที แล้วก็กลับไป รอนจนเผาเสร็จ พอเผาเสร็จแล้วท่าน ก็เข้าป่าเข้าเขาไปเลย นี่เวลาหลวงปู่มันท่านเสียไปแล้วท่านก็ปฏิบัติบูชาไป

เวลาเขาทำงานกัน แต่หลวงตาท่านไปอยู่บนภูพานนะ ท่านบอกว่า ท่านปฏิบัติบูชา บูชา คุณของหลวงปู่มัน นี่ก็เหมือนกัน ครูบาอาจารย์ของท่านล่วงไปแล้ว เราจะปฏิบัติบูชาท่านไหม ถ้า เราปฏิบัติบูชานะ เราต้องตั้งสติของเรา เราต้องควบคุมหัวใจของเรา เรารักษาใจของเรา เห็นไหม

ท่านสั่งสอนเรามากมายแล้ว เวลาท่านมีชีวิตอยู่ท่านก็สั่งสอนเรา เราฟังเทศน์ทุกวัน แต่ เราก็นอนใจ พอเวลาท่านเสียไปแล้วเราก็มานึกกัน เสียใจกันว่าไม่มีคนคอยดูแล ไม่มีคนคอย ช่วยเหลือเรา ไม่มีคนคอยเจือจานเรา แล้วเวลาท่านอยู่ เราทำอะไรกันอยู่ล่ะ เวลาท่านไปแล้วนะ ท่านอยู่ ก็หัวใจเราดวงนี้ พอเวลาท่านไปแล้ว ก็หัวใจดวงนี้ เห็นไหม

“เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานไปแล้ว ธรรมและวินัยจะเป็นศาสดา ของเธอ”

“อานนท์ เราได้พูดไว้แล้ว ธรรมและวินัยที่เราตรัสไว้แล้วจะเป็นศาสดาของเธอ จะคอยชี้ เข้าไปสู่หัวใจของเธอ”

นี่ก็เหมือนกัน ครูบาอาจารย์ท่านล่วงไปแล้ว มันก็เหลือแต่ตำรา เหลือแต่เทศนาว่าการของ ท่านที่วางไว้เป็นธรรมและวินัย เป็นธรรมและวินัยนะ ธรรมอันนี้ออกมาจากหัวใจ ถ้าธรรม ออกมาจากหัวใจ เวลาประพฤติปฏิบัติเข้าไปมันจะเข้าสู่ใจของเรา

ถ้าธรรมมันออกมาจากความคิด ธรรมมันออกมาจากสัญญา เราปฏิบัติไปเราก็ปฏิบัติไป ด้วยสัญญา มันเข้าไปไม่ถึงหรอก เพราะมันออกมาจากต้นเหตุ นั่นล่ะ ต้นเหตุของคนเป็นอย่างไร ต้นเหตุของหัวใจคนมีวิฤติภาวะขนาดไหน การแสดงออกมาก็แสดงออกมาจากต้นเหตุ นั่น แต่ถ้า

ครูบาอาจารย์ของท่านเข้าถึงสัจจะความจริง การแสดงออกนั้นก็แสดงออกมาจากความจริง ถ้าแสดงออกมาจากความจริง ถ้าใครปฏิบัติตาม ใครปฏิบัติให้เป็นตามความเป็นจริงนั้น

“ผู้ใดปฏิบัติตามเรา สมควรแก่เรา จะอยู่ถึงฟากฟ้าไหนก็ปฏิบัติเหมือนเรา ผู้ใดเกาะขายจิวรของเราไว้ ผู้ใดกอดเราไว้ ผู้ใดแอบอ้างขนาดไหน ผู้ใดแอบอ้างว่าทำตามเรา แต่มันไม่ได้ทำตาม มันก็เหมือนไม่ได้ทำตามเรา”

แต่ถ้าเราอยู่ที่ไหนก็แล้วแต่ เราทำตามท่าน แล้วทำขึ้นมาในหัวใจของเรา อย่าไปเรื่องโลก ธรรมดา มีลาภเสื่อมลาภ มียศเสื่อมยศ ยศถาบรรดาศักดิ์มันเป็นหัวใจแล้วหัวใจแสวงหากันก็แสวงหาแต่ความไม่จริง คุณ เวลาความสุขความทุกข์ของเราในหัวใจมันยังแปรปรวนเลย แล้วสิ่งที่เราไปแสวงหามันเป็นสิ่งใด

แต่ถ้าเราทำของเราโดยความเป็นจริงของเรา เห็นไหม คุณ หนองน้ำบึงที่หนองน้ำใสสะอาด ทุกคนก็อยากพึ่งพาอาศัยทั้งนั้นแหละ ขอให้หัวใจเป็นความจริงขึ้นมาเถอะ ถ้าหัวใจเป็นความจริงขึ้นมา สัจธรรมนั้นเป็นความจริง ใครๆ ก็ต้องการพึ่งพาอาศัยอันนั้น แต่ถ้ามันไม่เป็นความจริงขึ้นมา แอบอ้างเอาๆ คำว่า “แอบอ้าง” เห็นไหม แอบอ้าง น้อจล ทำกันไป นั่นผู้ที่ทำอย่างนั้นก็มี

ผู้ที่มีความบริสุทธิ์ใจก็เยอะนะ ผู้ที่ทำความบริสุทธิ์ใจ เห็นไหม แต่เจตนาของเรา เราเจตนา แต่ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของเราก็มีย ถ้าอย่างนี้แล้วมันน่าเห็นใจกันนะ มันน่าเห็นใจ ผู้ที่มีเจตนาดีแล้วพยายามทำความเคารพบูชา ด้วยความเต็มใจ แต่เขารู้เท่าไม่ถึงการณ์ อันนี้น่าเห็นใจมาก น่าเห็นใจเพราะอะไร เพราะสิ่งที่เป็นการกระทำ โลกกับธรรมมันอยู่ด้วยกัน นี่โลกกับธรรม

เรื่องของโลกๆ เห็นไหม โลกคือวัตถุสิ่งของ นี่โลกธรรม ๘ สรรเสริญนินทาที่เรื่องของโลก สรรเสริญก็เรื่องของโลก นินทาที่เรื่องของโลก ถ้าจิตใจเขาไม่มีหลักมีเกณฑ์ สิ่งนั้นเขาเข้าใจไม่ได้ แต่ถ้าคนมีหลักมีเกณฑ์นะ สิ่งนั้นมันตกอยู่ที่ปลายเท้าคุณนะ มันตกอยู่ที่ข้างนอก มันเข้ามาถึงใจเราไม่ได้หรอก ถ้าเข้าถึงใจไม่ได้ เราทำความจริงของเรา เราทำความจริงของเรา

“ระยะทางพิสูจน์ม้า กาลเวลาพิสูจน์คน”

ความจริงก็คือความจริง ความจริงมันต้องประจักษ์แน่นอน ช้าหรือเร็วเท่านั้นเอง แต่โลกเห็นไหม ด้วยความอ่อนแอของใจ ถ้าใจมันอ่อนแอ ไม่มีความเข้มแข็ง มันต้องการให้เกิดผลเดี๋ยวนั้น มันต้องการให้คนสรรเสริญนินทาเดี๋ยวนั้น

คนมันจะสรรเสริญนินทาได้อย่างไรในเมื่อเขาไม่รู้ไปกับเรา เรื่องของโลกกรรมเขาจะรู้อะไรกับเรา เขารู้เรื่องโลก เรื่องหัวใจน เรื่องหน้าเรื่องตา เรื่องต่างๆ เขารู้แค่นั้นแหละ แล้วแค่นั้น เห็นไหม คุณ เวลาออกมา ขาดั้นเลยนะ เพราะต้องการรักษาหน้าตัวเอง ต้องการรักษาศักยภาพของตัวเอง แต่ความจริงตัวเองไม่กล้าเผชิญกับความจริงใดๆ เลย รักษาแต่สิ่งที่เป็นโลกกรรม แล้วมันไม่เป็นความจริง เพราะเราก็ตนนใจอยู่แล้ว ในหัวใจไม่เป็นความจริง ในหัวใจนั้นมันตนนใจ

แต่ถ้าหัวใจเป็นจริงนะ โลกกรรม ๘ ก็โลกกรรม ๘ มันจะชัดมาขนาดไหน โลกกรรม ให้มันโหมกระหน่ำเข้ามาเลย มันจะโหมเข้ามาขนาดไหน แต่ถ้าความจริงของเรา เราจะยืนของเราได้ ถ้ายืนของเราได้ พิสูจน์กัน! พิสูจน์กัน! เห็นไหม

ถ้าศาสนาพิสูจน์ไม่ได้ ความจริงพิสูจน์ไม่ได้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ขึ้นมาได้อย่างไร แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาตรัสรู้ขึ้นมา เห็นไหม คุณ เวลาเขาจ้งคนมาดำ เขาตฉินนินทามหาศาลเลย เพราะทำคุณงามความดีมันขัดแย้งกับโลก โลกนี้มันเรื่องของหน้าตา เรื่องของการประชาสัมพันธ์ เรื่องของหมู่คณะ เรื่องลอบหน้าปะจุมก

แต่ถ้าเป็นธรรมมันเป็นอย่างนั้นไม่ได้ ลอบหน้าปะจุมกต่อเมื่อมันเป็นเรื่องของสังคม แต่ถ้าเป็นธรรมมันต้องขาดไปหมดเลย เพราะมันขาด มันเข้าสู่ความจริง ถ้ามันไม่ขาด มันเข้าสู่ความจริงไม่ได้ แล้วความจริงมันอยู่ที่ไหนล่ะ

เราเกิดมาเราอยากพบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อยากเป็นลูกศิษย์หลวงปู่มั่น แล้วลูกศิษย์หลวงปู่มั่น ผู้ที่อยู่ในแวดวงของเรา ในครอบครัวกรรมฐานของเรา เราก็อาหวงตาของเรา เป็นผู้ที่สืบทอดได้เข้มข้นที่สุด แต่หลวงปู่มั่นท่านเป็นสมบัตินิสาธณะนะ ลูกศิษย์หลวงปู่มั่นมีอยู่มากมายมหาศาล แต่ลูกศิษย์หลวงปู่มั่นที่ทำแหวกแนวมีมากไป

นี่ก็เหมือนกัน ลูกศิษย์ของหลวงตากี้เหมือนกัน ลูกศิษย์ของหลวงตา เห็นไหม คุณติ คุณอย่าง หลวงปู่ติ ครูบาอาจารย์ของเราทำดีๆ ก็มีมากมายไป แต่ที่ทำไปโดยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์นั้น อันหนึ่ง ทำไปโดยเหตุผลความจำเป็น

ความจริงมีความจำเป็นนะ ความจำเป็นมันกระทบกระเทือนกัน เรากลัวกระเทือนคนนั้น เรากลัวกระเทือนคนนี้ แต่การกระเทือนนั้นมันกระเทือนถ้าเรารับสภาพได้

เพราะความกระเทือนนั้นมันกระเทือนมาจากไหนล่ะ? มันกระเทือนก็กระเทือนจากเรา ด้วย จากผู้ที่จัดการมันต้องมีผลกระเทือนแน่นอน แต่ผลกระเทือนนี้ถ้ามันเป็นความถูกต้อง เรา กล้ายืนบนความจริงไหม ถ้าเรากล้ายืนบนความจริง ถ้ามันสะเทือน เราก็ต้องยอมรับว่ามัน สะเทือน ถ้ามันสะเทือนขึ้นมาก็ทำลายหน้าตาเรานั้นแหละ เพราะสะเทือนขึ้นมา

เรื่องทางโลกมันจัดการได้ มันเป็นการประชาสัมพันธ์ เรื่องกระแสน้ำสร้างได้ทั้งนั้นแหละ ถ้าสร้างได้ขึ้นมามันก็กระเทือนกันไปหมดแหละ แต่ถ้ากระเทือนแล้วมันให้ผลเป็นอย่างไร ถ้ากระเทือนเพื่อความสงบร่มเย็น กระเทือนแล้วอย่าให้มันออกไป เราก็ยอมรับได้

แต่ถ้ามันกระเทือน เรายอมรับสิ่งนั้น แต่มันมีผลตอบสนองต่อไปข้างหน้า อันนี้เรื่องของโลกนะ มันไม่จบหรอก เรื่องของโลกมันจะจบไม่ได้เพราะอะไร โลกนี้เป็นอนิจจัง มันมีของมันอยู่อย่างนี้ แล้วมันเป็นอนิจจัง มันแปรสภาพของมัน การแปรสภาพความเป็นไปของโลก ถ้าเราอยู่กับโลก

ฉะนั้น ถ้าความจริงของเรา เราพิสูจน์ได้ เวลาพิสูจน์ขึ้นมา เหมือนกับทางโลกเลย ทางโลก เวลาเขามีข้อขัดแย้งกัน ข้อขัดแย้งมันก็เป็นเรื่องของความเห็นของทั้ง ๒ ฝ่าย แต่สิ้นสุดลงที่ศาลตัดสินนะ ถ้าศาลตัดสิน ต้องเชื่อฟังศาล แต่ศาลตาซึ่งเอียงหรือไม่เอียงนั้นอีกเรื่องหนึ่ง แต่ถ้าพูดถึงศาลตัดสินแล้วก็จบกันแล้ว

นี่ก็เหมือนกัน เรื่องของกระแส เรื่องของโลกธรรมมันมีของมัน มันเป็นของมัน เรื่องของโลกมันมีของมัน แล้วเราจะตัดสินกันที่ไหนล่ะ มันตัดสินกันด้วยสันติวิถีโก ตัดสินกันด้วยปัจจัย ตั้งใจนั้นรู้ ผู้ที่ทำความผิดรู้ ผู้ที่สร้างกระแสรู้ สรรพสิ่งในโลกนี้รู้หมด เพราะอะไร

เพราะความลับไม่มีในโลก ใครทำดี มันออกมาจากใจนั้นแหละ ความดีอันนั้นรู้ แล้วผลอย่างนี้มันถึงตกผลึกในหัวใจ เห็นไหม ว่าผลของกรรมๆ การกระทำนั้น ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

บางคนเขาสร้างภาพว่าคนนี้เป็นคนดีมหาศาลเลย ทำไมภาพมันออกมาเป็นอย่างนั้นล่ะ ทำไมเขาทุกข์ยากของเขาล่ะ ทำไมครูบาอาจารย์ของเราอยู่ป่าอยู่เขา คูสิ เหมือนกับผ้าจีวรเลย อยู่ในป่าไม่มีคุณค่า หลวงปู่มั่นอยู่ในป่า ตรัสรู้ในป่า ตายในป่า ทำทุกสิ่งอยู่ในป่า ทางโลกเขาว่ามีความสุขกันตรงไหน ไม่มีความสุขสิ่งใดเลย แต่ทำไมท่านมีความสุขของท่านล่ะ ทำไมท่านทำของท่านล่ะ

เพราะใจอันนั้นมันฟ้องแล้ว ถ้าใจอันนั้นมันฟ้องแล้ว สิ่งที่อยู่ ทุกคนทำดีทำชั่ว รู้! แม้แต่ก่อนทำก็รู้ ทำอยู่ก็รู้ ทำเสร็จแล้วก็รู้ แต่เพราะคนเราอ่อนด้อย บางคนขาดศตินะ เวลาด้วยอารมณ์ด้วยแรงของกิเลส ด้วยแรงของตัณหาความทะยานอยากมันขับไล่ ก็รู้อยู่ ผิดก็รู้

ถ้าไม่ผิด ทำไมเขาต้องซ่อนเร้นธรรมล่ะ ถ้าเขารู้ว่ามันเป็นของดี เขาต้องทำให้ใครๆ เห็นสิ เพราะเขารู้ว่ามันไม่ดีใช่ไหม เขาถึงได้แอบซ่อนเร้น เขาถึงทำด้วยความซ่อนเร้น ด้วยความไม่ต้องการให้ใครรู้ แต่สุดท้ายแล้วเขาก็รู้ของเขา เห็นไหม นี่พูดถึงเวลาค้นหาความทะยานอยากที่ว่าคนเราเวลาห้ามใจไม่ได้

สิ่งที่เป็นโลกธรรม สิ่งที่เป็นเรื่องของโลกมันมีของมันอยู่ จะบอกว่า การทำงานของเรา การจะทำความดีของเรา มันจะโดนแรงเสียดสี มันต้องโดนโลกธรรมพัดกระหน่ำแน่นอน ถ้าโดนโลกธรรมพัดกระหน่ำแน่นอน เราจะมีสติปัญญาแค่ไหน เราจะยอมรับไหม เราจะยอมรับความเจ็บปวด ยอมรับความชอกช้ำแทนหมู่คณะ แทนครูบาอาจารย์ แทนสิ่งที่มีมันจะเกิดผลกระทบ

ถ้ามันเจ็บช้ำก็ให้มันเจ็บไป ไม่เคยคิดเลย มันจะเจ็บปวดขนาดไหน ไม่มีความรู้สึกหรอก เจ็บปวดเพราะคุณงามความดี คูสิ เวลาเขาไปโรงพยาบาล เขาผ่าตัด เขาต้องการหาย หมอเขารักษามันก็ต้องเจ็บทั้งนั้นแหละ เจ็บเพื่อหาย เจ็บเพื่อดี

แต่ถ้าเราทำของเราด้วยค้นหาความทะยานอยาก มีแต่ความสวยงาม มีแต่ความดี แล้วมันได้อะไรขึ้นมาล่ะ? ได้กรรมไง ได้ความน้อยถอย เราอ่อนล มีการกระทำ มันได้สะสมพอกพูน ดิน

พอกหางหมู เห็นไหม เรื่องของการกระทำด้วยกิเลสค้นหาความทะยานอยาก กระทำออกไปแล้ว
นั่นละเขาทำของเขา เขาคิดว่าเป็นประโยชน์กับเขา แต่มันให้โทษกับเขาละ

ฉะนั้น เราทำคุณงามความดีกัน ครูบาอาจารย์ก็ล่วงไปแล้ว ร่มโพธิ์ร่มไทรของเราได้ล่วง
ไปแล้วนะ เราจะมีหลักมีเกณฑ์แค่ไหน ครูบาอาจารย์พร้าสอนเรามาพอแรงแล้ว พร้าสอนมา
ตลอด คำเทศน์คำสอนของครูบาอาจารย์ เรานึกของเราแล้วเข้าทางจงกรม นั่งสมาธิภาวนา เราจะ
สร้างหลักสร้างเกณฑ์ในหัวใจของเรา เราจะสร้างเนื้อสร้างตัวของเราขึ้นมาให้เป็นหลักเป็นเกณฑ์
มีที่พึ่งที่อาศัย

แต่ก่อนเราก็กังขังพึ่งครูบาอาจารย์ ตอนนี้ครูบาอาจารย์ท่านก็ล่วงไปแล้ว เราต้องพึ่งตัวเอง
พึ่งหมู่คณะ เห็นไหม เขาบอกว่า ท่านพูดไว้ครั้งสุดท้ายว่า “มือของลูกศิษย์เกาะมือของอาจารย์จับ
กัน ถึงกัน ใจเดียวกัน จะต้องช่วยเหลือเอื้อจกัน”

แล้วครูบาอาจารย์ท่านล่วงไปแล้ว นี่เป็นเรื่องของโลก แต่ถ้าเราประพฤติปฏิบัติของเรา ถ้า
ถึงธรรมของเรา เราต้องรักษาใจของเรา เพื่อประโยชน์กับเรา ให้มีหลักมีเกณฑ์ แล้วถ้ารักษาใจ
ของเรา เราก็รักษาใจเราด้วย แล้วเวลาหมู่คณะของเราที่อ่อนแอ ที่มันมีความเศร้า ที่มีความ
สะเทือนใจ เราก็ดูแลกัน เราก็ช่วยเหลือกัน

เราเป็นมนุษย์ เป็นสัตว์สังคม แม้แต่พระก็มีสังฆะ มีหมู่คณะ เพื่อประโยชน์กับเรา เราตั้งใจ
ของเรา เพื่อประโยชน์กับเรา เอวัง